

GAZETA TRANSILVANIEI

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învalia. Manuscrisele nu se înapoiază.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Proprietar: Tip. A. Mureşianu: Branice & Comp.
Redactor responsabil: Ioan Făgărăşan.

Redacția și administrația:
Strada Prundului Nr. 15.

Conducătorii poporului.

I.

Marele bărbat politic din România, fostul ministru Alexandru Marghiloman, a făcut reprezentantului ziarului „Világ” în Bucureşti, cu ocaziunea unui interviu între altele, nişte declarațiuni foarte caracteristice, care nu le putem trece cu vederea. Anume la întrebarea, „dacă guvernul român și regele au fost conduși poate la declararea de război de lozincă de a libera pe Românii din Ardeal”, dânsul a răspuns: „Aș dori să vorbesc despre chestiunea aceasta cu cea liniștită obiectivitate, cu care trebuie judecată orice chestiune. Convingerea mea intimă este, că în Ardeal și în Banat nu există iridentism român. Românii din Ungaria nu râvnesc dincolo de hotare. Convingerea aceasta a format totdeauna ideea fundamentală a politicii mele. Românii din Ungaria sunt cetățeni fideli ai statului. Îls sunt des subiecti fideles. Ei au dat soldați buni regelui, cari își fac datoria. Niciodată n-au conspirat în contra patriei lor. Să mă credeți, că nu e permis a judeca această chestiune după câțiva ultraiști fanatici. Pe Românii din Ungaria nu-i reprezintă popa Lucaciu ori fantasticul Goga Octavian, ci astfel de bărbați distinși și de rangul prim, cum sunt Teodor Mihali, Alexandru Vajda, Aurel Popovici, cari sunt cetățeni credincioși ai patriei lor.”

Această enunțiuo categorică a unuia dintre cei mai eminenti bărbați de stat ai României ne impune îndatorirea foarte serioasă a-i face o analiză minuțioasă și a aduce rectificările necesare, mai ales acum, când și tăcerea poate fi interpretată în contra noastră.

Partea primă a declarațiunii domnului Marghiloman, în care arată, că la noi Românii n'a existat nici când și nu există nici azi iridentism, ci din contra sentimentele noastre de iubire și alipire de tron și de țară le-am dovedit cu prisosință și în cursul acestui război ca și mai înainte, constituie confirmarea unui adevăr, care l-am repetat noi în atâtea rânduri și la tot felul de ocaziuni și ne cade bine, când auzim acum și din gura unui politician român de renume al domnului Marghiloman reprezentând aceeași convingere hotărâtă. Chiar faptul, că dânsul are sentimente amicale față de Monarchia noastră și față de puterile centrale aliate, dă o putere deosebită acestor enunțiuo și principii politice și trebuie să alunge din gândul și din inima tuturor fantasma neîncrederei și bănuelilor. Astăzi mai mult ca ori și când simțim noi necesitatea acestei constatări, pentru resta-

bilirea acelu echilibru moral, care trebuie să urmeze între noi după catastrofa provocată de politicieni nesocotiți asupra României și prin aceasta după provocarea urgiei asupra capului nostru. Și când un Marghiloman, un Maiorescu, un Carp, bărbați de renume universal, caractere integre, prietini sinceri și desinteresati ai patriei noastre, fac asemenea constatare, aceasta trebuie să tragă mult în cumpăna realității, care chiar și fără de dânsa se apleca în favorul nostru prin numeroasele dovezi de loialitate și necurmatele jertfe de sânge și avere aduse pe altarul patriei și depuse la treptele tronului preînalt.

Ori care alt politician român ar face asemenea enunțiuo, ele n'ar putea avea atâtea greutate nici din motivul, că nici unul nu cunoaște atât de temeinic chestiunea românească ca dânsii și aceasta nu după spusele persoanelor și din auzite, ci prin studierea aprofundată a ei și eliminând ori ce influență personală ori simpatie de partid. Se știe anume, că partidul conservator, sau mai bine zis *junimii conservatori* au constituit totdeauna elită politicianilor din România, cari nici când nu s'au coborât în noroiul luptelor politice de stradă, ci au rămas la înălțimea ideală a luptelor de principii politice și astfel firea lucrului le-a impus a se mărgini la chestiunea principiară românească și la nesocotirea cultului persoanelor. Chiar și ținuta lor boierească, cum o numiau în România, îngreuna contactul cu Ardeleni și Ungurii și îi feria astfel de orice parțialitate și inclinare unilaterală.

Sunt cunoscute politicianilor mai serioși declarațiunile epocale făcute odinioară de repausatul ministru de externe Alexandru Lahovary în parlamentul României, asupra chestiei românești, cari au constituit totdeauna convingerile partidului conservator în modul de deslegare al chestiei românești în cadrele constituției ungare însăși și cu exclusiunea oricărui amestec din partea României, care nu se poate degrada nici măcar la rolul de samsar cinstit. Și atunci opoziția română liberală cerea intervenirea guvernului conservator român în favorul Românilor din Ungaria, dar acesta respingea a limine amestecul în daraverile interne ale unui stat strein și arată monstruoșitatea unei asemenea cereri, care ar putea duce la un conflict armat, la o luptă inegală, care ar putea avea de urmare ruina României, — profetie împlinită ad litteram azi în urma nesocotinței unui guvern liberal, care s'a întemeiat pe simple informațiuni de stradă și pe contact personal cu Ardeleni refugiați pentru căpătuire, iar nu pe studierea aprofundată a

chestiunei românești din Ungaria. S'ar fi putut aștepta, ca intervalul de aproape douăzeci de ani să dea prilej suficient politicianilor liberali români să se ocupe mai serios cu chestia românească dela noi și să nu o folosească simplu ca bază de agitațiune politică de partid, cum, durere, au făcut-o prea adeseori, spre nenorocirea României și a neamului românesc întreg.

Prin aceste constatări nu voim să învinovățim nici partidul liberal din România de iridentism românesc, ci facem numai evidentă deosebirea de convingeri politice între cele două partide din statul vecin și fixăm constatarea, că pe când partidul conservator și junimii special judecau chestiunea serios și abstrăgând dela persoane și informațiuni personale adeseori croite după anumite interese, pe atunci liberalii purcedeau mai ales din vederi subiective și concesiuni și interese personale și folosiau chestia românească ca armă politică de partid. Urmările nefaste ale acestui joc frivol le vedem azi cu toții.

Acestea sunt motivele, pentru care ne cad atât de bine constatarea domnului Marghiloman față de noi Românii din Ungaria, venite întrun moment atât de critic, dar poate destul de la timp pentru ca să contribuie la înlăturarea unei primejdii și mai mari și mai dănuitoare decât cea de acum. Dorința noastră ferbinte este, ca aceste constatări să le cunoască și să le ia la inimă cercurii cât mai largi ale conducătorilor politici ai statului nostru ca astfel să se inspire de sentimentele adevărate de frățietate și iubire patriotică față de mult încercatul nostru popor năpăstuit fără vina lui. „Nu e permis a judeca chestia — un popor întreg — după câțiva ultraiști fanatici,” a zis domnul Marghiloman și acest răsunat să străbată în toate unghiurile, unde se va trata de poporul român din Ungaria.

În partea a doua a declarațiunii domnului Marghiloman scoate în relief unele persoane, cari au avut sau au și azi rol conducător în viața noastră publică. Pre cât de competent și exact s'a pronunțat în chestia reală a sentimentelor și ținutei loiale a poporului românesc din Ungaria, pe atât de puțin orientat apare dânsul în chestia persoanelor. Și nici nu e de mirare acest lucru, dacă ținem cont de vederile expuse mai sus și de împrejurararea, că numele citate de dânsul au fost trâmbițate atât de des în ziaristica noastră și chiar și streină, încât au putut forma oarecum legendă. Cu această legendă voim să ne ocupăm întrun viitor articol.

(V-u)

Solia lui Wilson către Senat.

II.

Egalitatea națiunilor, pe care trebuie să fie întemeiată pacea, dacă dorim să fie durabilă, trebuie să fie o egalitate de drepturi, garanțiile reciproce nu trebuie să recunoască nici expres și nici să cuprindă în sine tacit vre-o deosebire între popoare mari și mici, puternice și slabe. Dreptul trebuie să fie bazat pe puterea comună și nu pe puterea individuală a națiunilor, dela a căror conlucrare va depinde pacea. O egalitate de teritorii sau de mijloace auxiliare natural, că nu va exista. Tot asemenea nu va exista vre-un alt fel de egalitate, care nu s'a realizat prin dezvoltarea obicinuită, paucică și legală a popoarelor. Dar nimeni nu preținde și nu așteaptă ceva, care ar trece peste egalitatea de drepturi. Omenimea caută acum libertatea de a vieui și nu umblă după echilibru de putere ci se tractează de ceva cu mult mai adânc decât chestiunea egalității dintre popoarele organizate. Nici o pace nu poate dura și nu merită să dureze, care nu recunoaște și nu acceptază principiul, că guvernele își primesc toată puterea lor îndreptățită dela consimțământul celor stăpâniți și că nu există niciări un drept de a se ceda popoare dela stăpânitor la stăpânitor, ca și cum ar fi o proprietate. Eu în de exemplu — dacă e vorba să dau un singur exemplu — ca lucru de sine înțeles, că bărbații de stat de preste tot sunt de acord, ca să existe o *Polonie unitară independentă și de sine stătătoare* și că mai departe să se garanteze asigurarea neviolabilă a vieții, a credinței, a dezvoltării individuale și sociale tuturor popoarelor, cari au trăit până acuma sub puterea guvernelor dedicate unei credințe și unui scop dușmănos alor lor proprii.

Când vorbesc despre acest lucru, nu o fac, pentru că doresc să determinez un principiu abstract politic, care a fost totdeauna foarte scump acolora, cari au căutat să întemeieze în America libertatea, ci din motivul, din care am vorbit despre celelalte condițiuni de pace, cari mi se par în mod clar neînconjurabile, căci eu doresc sincer să arăt realitatea. O pace, care nu recunoaște și nu acceptă acest principiu, va fi neconditională răsturnată. Ea nu va fi întemeiată pe inclinațiunile ori pe convingerile omenimii. Fermentul spiritului popoarelor întregi va fi îndreptat contra ei și va lupta neconditional în continuu contra ei și toată lumea va simpatiza cu ele.

Lumea poate fi pacinică numai când viața ei se razimă pe baze durabile și o bază trăinică nu poate exista acolo, unde voința se opune, unde nu există o liniște a spiritului și sentiment de dreptate, de libertate și de drept.

Intrucât este cu puțință ar trebui să se asigure pe seama *fiecărui popor* mai mare, care se străduiește acum să-și desvolte pe deplin mijloacele și puterile sale, o *esire directă la drumurile cele mari de mare*.

Unde nu se poate executa aceasta prin cesiuni teritoriale, se va putea ajunge de sigur prin neutralizarea căilor de intrare sub garanții generale, ceace va însemna prin sine însuși o asigurare a păcii. Nici o națiune nu trebuie să fie ținută departe de accesul liber la căile deschise ale comerțului lumesc.

Și căile maritime trebuie să fie deosebite în realitate libere prin dispozițiuni legale și faptice. Libertatea mărilor este conditio sine qua non pentru pace, pentru egalitate și conlucrare armonică. Multe dintre regulile de practică internațională actualmente în vigoare vor trebui de sigur să fie supuse unei schimbări radicale, pentru a asigura în faptă libertatea mărilor și a garanta folosința ei comună pentru omenime între toate împrejurarările. Iar motivul pentru introducerea unor astfel de schimbări este convingător și imperios. *Fără aceste schimbări nu poate exista încredere și relațiuni bune între popoare. Legătura neîntreruptă, liberă și neamenințată dintre popor și popor, este o parte esențială a păcii și a procesului de desvoltare.* N'are să fie greu a defini și a asigura libertatea mărilor, dacă guvernele lumii au voința sinceră să ajungă la o înțelegere în această

privință. Aceasta e o problemă, care stă în strânsă legătură cu limitarea înarmărilor maritime și cu conlucrarea flotelor lumii, pentru a menține mărire libere și asigurate.

Și chestiunea limitării înarmărilor maritime aduce pe tapet și chestiunea mai mare și poate mai grea, cum ar putea să se limiteze armatele de uscat și fiecare program de pregătire militară. Oricât ar fi de grea și delicată această chestiune, ea trebuie considerată cu absolută nepreocupățiune și resoltată în spiritul prevenirii adevărate. Dacă dorim ca pacea să aducă vreo îmbunătățire și să aibă durată. Fără jertfe și concesiuni nu este cu puțință pacea. Spiritul de liniște și de siguranță nu se va sălășlui nici când printre popoare, dacă și în viitor se vor lua și se vor perpetua ei și colo măsurile de înarmare mari și adânc tăietoare. Bărbați de stat ai lumii trebuie să lucreze pentru pace, iar popoarele trebuie să-și acomodeze politica lor la acest punct de vedere, întocmai așa cum s'au pregătit până acuma pentru război și pentru lupta și concurența nemiloasă. *Chestiunea înarmărilor, fie pe uscat fie pe mare, este aceea, care stă în legătură mai strânsă și mai adânc tăietoare cu soarta viitoare a popoarelor și a neamului omenesc.*

Am vorit despre aceste lucruri mai fără rezervă și cu cea mai mare sinceritate pentru că ni s'a părut necesar o astfel de procedură, dacă peste tot dorința ferbinte a lumii după pace poate ajunge undeva liber la cuvânt și la expresiune. Eu sunt poate singurul om în pozițiune înaltă responsabilă, care se poate exprima liber și n'are de retăcut nimic.

Eu vorbesc ca persoană privată și în același timp natural și ca cap răspunzător al unui mare guvern și sunt convins, că ceace am spus, a așteptat dela mine poporul Statelor Unite. Mai pot oare aduce, că eu, cum speriez și cred, vorbesc în faptă pentru libertății și amicii omenimii și pentru orice program de libertate a fiecărui popor? Bucuros m'aș legăna în credința că, vorbesc și în sensul *masei celei multe a omenimii* de pretutindenea, care încă n'a avut loc și nici ocaziune să-și exprime sentimentele ei adevărate despre lăncezirea și ruina, la care vād espui oamenii și lăcașurile, cari le sunt mai scumpe inimii lor.

Și dacă dau expresiune așteptării, că poporul și guvernul Statelor Unite se vor asocia la celelalte popoare civilizate ale pământului pentru asigurarea unei păci durabile pe baza condițiunilor expuse de mine, atunci vorbesc cu o îndrăsnială cu atât mai mare, cu cât pentru orice om cugetător este clar, că în această promisiune nu este o abatere dela tradițiunile noastre naționale, nici dela politica noastră națională, ci mai mult *îndeplinirea faptului* pe care l-am proclamat sau pentru care am luptat.

Propun deci: *Popoarele să-și însusească unanim doctrina prezidentului Monroe ca doctrină a lumii, ca nici un popor să nu tindă a-și extinde forma sa de domnie asupra vre-unui alt popor sau asupra vre-unui alte națiuni și ca fiecărui popor din contra, celui mic ca și celui mare și puternic, să-i stea în voie liberă a-și determina însuși forma sa de guvernare și mersul său de desvoltare neîmpedat, neamenințat și netnfricat.*

Propun că: *În viitor toate popoarele să evite a se amesteca în alianțe, care să le mănă în concurență pentru putere, să le încerce într'o rețea de intrigi și rivalități egoistice și să contureze afacerile lor proprii cu influințe aduse din afară. Într'un concert de puteri nu există alianțe încurcate.* Dacă se vor uni cu toții, ca să lucreze în același spirit și spre aceleași scopuri, atunci lucrează toți în interesul comun și se bucură de libertatea să-și trăiască viața proprie sub scutul comun.

Propun: *Guvern cu consimțământul celor guvernări. Acea libertate a mărilor, care au eluat-o într'o conferință internațională după cealaltă reprezentanții poporului Statelor Unite cu elovența partizanilor convinși ai libertății și o limitare a înarmărilor, care să facă din armate și din flote numai un instrument al ordinii, nu însă o unealtă pentru atac sau pentru violențe egoistice.*

Acestea sunt principii americane, directive americane. Pentru altele nu ne putem întreprinde și acestea sunt principii și directivele bărbaților și femeilor cu prevedere de pretinderea, ai fiecărui popor modern, din fiecare stat luminat. Acestea sunt principii omenimei și trebuie să ajungă la valoare.

Știrile zilei.

Provocarea la plata dărei. Contribuții dărei se provoacă a-și plăti până la 16 Februarie darea și adaosurile, căci pe urmă se vor socoti și interese de întârziere.

Nr. Mag. 304/1917.

Publicațiune. În urma § 4 art. XI din legea anului 1909, se aduce la cunoștință publică, că conspectul măsurărilor dării pentru puști pe anul 1916/1917 se poate vedea la oficiul de dare orășenesc strada aurarilor Nr. 5 Parter ușa 8-a timp de 8 zile și anume dela 1 până 8 Februarie dela 8—12 ore.

Recursuri contra măsurării dării de pușcă cuprinse în conspect sunt a se preda în restimp de 15 zile după înmănuarea coalei de dajdie la subscrierul oficiu de dare orășenesc sau la direcțiunea de finanțe r. ung. din loc.

Recursuri intrate după acest termen se resping ca întârziate.

Brassó, în 27 Ianuarie 1917.

Oficiul de dare orășenesc.

Nr. Mag. 2352/1917.

Publicațiune. Din fundațiunea Ioan Plecker fost doctor de medicină, se vor împărți la 1 Aprilie 1917, 21 de legate de câte 200 de coroane.

Drept de a aspira și de a primi vreunul din aceste legate, are fiecare cetățean sărac din Brassó fără deosebire de națiune și religione, se cere însă, ca petentul să fie născut în Brassó, și să aibă atfăta cultură, ca să poată cuită în limba germană suma de 200 de coroane subscriind quintanța cu mâna proprie, excepțiune face cazul, dacă individul este împedecat dela scris — prin vreun defect fizic.

La rugare sunt a se adneca atestatul de botez și atestatul medical. Rugărilor după aceste legate sunt a se prezenta la magistratul orășenesc până la 6 Martie a. c. ore 12 din zi.

Brassó, în 29 Ianuarie 1917.

Magistratul orășenesc.

Nr. Mag. 1745,917.

Publicațiune referitoare la conscrierea și la recvizitionarea porcilor de îngrășat de pe teritoriul orășenesc.

În urma unei dispozițiuni luate de vicespanul nostru, toți porcii de îngrășat, cari sunt mai grei de 60 de chilogramme și cari trec peste trebuințele câșniciei, vor fi conscriși și vor fi consemnați într-o unică consemnare.

Aceasta consemnare va fi rectificată la 1-a fiecărei luni, din această cauză se și impune obligamentul fiecărui proprietar de porci de a anunța la autoritatea industrială orășenescă sporirea și scăderea proviziunilor de cari dispun (localul autorității industriale se află în Strada Porții, Nr. 63, etagiu II.)

Porcii conscriși nu pot fi nici vânduți nici tăiați fără concesiunea Dlui Vicespan.

Ca trebuință pentru câșnicie se stabilește pentru membrii marii familiei câte 50 kg. pentru copii sub 12 ani câte 25 kg. greutate de tăiat vite.

Numărul muncitorilor de economie rurale se fixează așa, ca la fiecare 2 jugăre se pune un muncitor. În numărul muncitorilor se socotesc și membrii familiei în etatea dela 12—65 de ani.

Organele de recvizitionare se vor prezenta în proximele zile la casele proprietarilor de porci, cari vor stabili trebuințele câșniciei și vor consemna și prisosul.

Provocăm pe proprietari, ca în propriul lor interes, să arete organelor recvizitionatoare starea resp. numărul porcilor și proviziunile de untură, de slănină și de carne de porc, cari proviziuni se vor socoti și ele în cele de trebuință pentru economia casnică; transgresiunile contra acestor dispozițiuni se pedepsesc cu toată strictetea.

Brassó, în 27 Ianuarie 1917.

Magistratul orășenesc.

Nr. Mag. 2157—917.

Publicațiune. În sensul ordinațiunei emise de ministrul honvezimei sub Nr. 26300 ex 1916 pres. 18, aducem la cunoștință publicului următoarele:

Spre a înlesni prezentarea la vizitațiunea de gloțai provocăm pe toți cei obligați la gloțai născuți în anii 1899 cari s'au anunțat în timpul din urmă în despărțământul militar orășenesc — și chiar fără nici o considerare la împrejurarea, că este țara lor Ungaria, provinciile austriace sau Bosnia ori Herzegovina — precum și pe cei obligați la gloțai născuți din anii 1898—1865, cari nu s'au îndeplinit până acum obligațiunea la milizie și cari nu s'au prezentat până acum la nici una din vizitațiunile făcute cu gloțaii — îi provocăm prin aceasta a se prezenta în localitățile

din parterre ale casarmei de honvezi din Blumăna, capătul Străzii Fântâni și anume:

1. toți cei ce aparțin la Brassó și sunt născuți în anul 1899 se se prezentează în 4 Februarie a. c. la 1/8 oare dimineața.

2. toți cei ce nu aparțin la Brassó și sunt născuți în anul 1899, precum și cei ce sunt obligați a se prezenta la diversele vizitațiuni din ani mai vechi, toți aceștia precum și maroderii au să se prezenteze în 5 Februarie a. c. la oare 1/8 dimineața.

Gloțaii obligați a se prezenta la vizitațiunile de gloțai sunt totdeauna provocați a se prezenta cu toată punctualitatea și a se prevedea cu documentele de legitimare și cu atestatele recente precum și a se prezenta perfect spălat pe întreg trupul, în rufărie albă spălată și în haine de tot curate.

Brassó, în 27 Ianuarie 1917.

Magistratul orășenesc.

Rechiziția porcilor. Extras din ordonanța vicespanului Servatius.

Porcii rechiziționați nu se taie sau vinde fără avizul vicespanului. Din această dispoziție sunt excluse numai tăeri forțate. Porcii rechiziționați sunt trecuți într-o listă, în care trebuie însemnat ori ce sporire sau scădere. Trebuințele casei pentru carne de porc se stabilesc în modul următor: Pentru fiecare persoană peste 12 ani se calculează 50 de kg. ear pentru persoane sub această etate 25 de kg. Numărul lucrătorilor ocupați într-o economie se calculează astfel: 1 lucrător pentru 2 jugăre de pământ. Ca lucrător se vor socoti și oamenii casei dela etatea 12 până la 65 de ani. Depozite de carne și untura disponibile de mai înainte se vor lua în seamă la facerea socotelei de aprovisionare proprie. Cantitate mai mare decât 300 de kg. nu poate fi rezervată în nici un caz.

Posesorul avizului vicespanului este obligat a se prezenta la primăria locului unde vrea să facă cumpărarea, de unde va primi din stocul rechiziționat cantitatea cerută. Prețurile sunt fixate într-o tabelă anume întocmită, care însă nu o putem publica, din lipsă de spațiu. De exemplu: La loc costă un porc de 60 de kg 234 de Coroane, transportat în oraș 244 de Coroane și 80 de Fileri.

80 kg. la loc cor.	358.80	aci cor.	375.30
100 "	483.60	"	505.92
200 "	1107.69	"	1158.72

Militarii pot cumpăra porci deasemenea numai contra avizului domnului vicespan.

Telegramele Biroului de Corespondență regal ungar.

Failmentul hoteli italiene. Lugano, Ianuarie 30. Ziarul „Secolo”, într-un articol, adresat ministrului de marină Corzi, atacă și pe comandantul general al flotei pe Principele de Abruzzi.

Foia aceasta în acest articol îl face incapabil pe Principele comandant, și declară, că fără considerare la poziția înaltă ce ocupă, în urma pierderilor mari avute până acum, la Flotă trebuie necondiționat să se facă regulă, pentru că întreprinderile nesuccese de până acum și nenorocirile suferite sunt direct rușinoase.

Constătarea aliaților la Petersburg. Petersburg 30 Ian. 1917. În timpul cel mai apropiat vor ținea aliații o nouă constătarea la Petersburg. Diferitele guverne vor fi reprezentate prin marii plenipotențari și trimiși speciali. Scopul conferenței, este asigurarea observării și înierii stricte a convențiilor stabilite în conferențele anterioare făcute în diferite orase, că pentru continuarea războiului este de lipsă a conveni asupra modului energic și în legătură cu aceasta să se stabilească și deșlege și întrebarea referitoare la folosirea isvoarelor de putere ce le stau la dispoziție aliaților precum și regularea și organizarea folosirii acestei puteri.

Moartea lordului Cromer. Londra 30 Ian. Reuter anunță moartea lordului Cromer.

Acțiunea lui Wilson. Washington 30 Ian. Astăzi a sosit textul răspunsului german la nota președintelui Wilson.

Turburări din Peterburg. Berlin 30 Ian. Călători suedezi cari sau însoțit din Petersburg la Stockholm, povestesc că la 10 Decembrie sau strâns foarte mulți manifestări în fața ambasadei engleze din Petersburg, spărgând ferestrele. O parte a demonstranților a intrat în localul ambasadei, unde a devastat interiorul.

Lipsa de cărbuni în Franța. Berlin 30 Ian. Garda parcului din Versailles va fi întârțită, deoarece, cum anunță foile pariziene, populația rupe pomii parcului spre ai întrebuița în locul cărbunilor, cari lipsesc cu desăvârșire.

Atentatul asupra regelui Spaniei. Zürich 30 Ian. Președintele Poincaré a felicitat pe regele Alfonso, cu ocazia atentatului neisbutit. Deasemenea

a adresat și Papa regelui Spaniei o telegramă de felicitare, plină de cuvinte călduroase.

Din camera Franceză. Geneva 30 Ian. În camera franceză a fost prezentată o moțiune iscălită de 116 deputați, prin care se însămoșează guvernul, a consulta camera înainte de orice decisiune referitoare la pace ori războiu.

Grecia și Inzeceita. Athena 30 Ian. Ceremonia salutului stindartelor ale aliaților a avut loc, în conformitate cu programul stabilit, azi după amiază la orele 3 și jumătate, în Zappeion, în prezența ambasadorilor Inzeceitei, a cabinetului grecesc și a comandantului primului corp de armată grecesc. Nu s'a întâmplat nici un incident. Intrarea la Zappeion a fost interzisă.

O conferință a Inzeceitei la Petersburg. Petersburg 30 Ian. În curând va avea loc aci o conferință a aliaților. Diferitele guverne vor fi reprezentate prin ambasadori și prin trimiși speciali pentru acest scop. Conferința are de scop continuarea conferințelor ținute în alte capitale, pentru stabilirea mijloacelor eficiente pentru continuarea războiului și pentru regularea tuturor ajutoarelor auxiliare disponibile într'un mod cât se poate de avantajos.

Generalul Marazzi și acțiunea Inzeceitei. Lugano 30 Ian. Gazetele de dimineață anunță: Generalul activ italian Marazzi, care luptă pe frontul de pe Isonzo, publică un articol senzațional în „Jurnal d'Italia”, asupra acțiunii militare a Antantei. Marazzi cere înfăptuirea deplină a frontului centralizat și formarea unui directorat central care să dea armatelor sfaturi, însă nu ordine. Marazzi mai cere în primul rând o ofensivă comună a rușilor și italieților contra monarhiei noastre, pe timp ce atribuie francezilor și englezilor pe frontul vestic, numai o rolă de diversiune. Și aceste fasiuni ale generalului Marazzi dovedesc marea grijă a italieților pentru propriul lor front, ceea ce le determină a cere ajutoare pentru frontul italian, pe care îl prezintă ca frontul principal.

Atacurile contra prințului Abruzzilor. Lugano 30 Ian. „Secolo” îndreptează atacurile sale peste ministrul, marinei Corzi, asupra persoanei prințului de Abruzzi ca comandant suprem al marinei. Gazeta această îl numește incapabil și zice că trebuie să se facă ordine în conducerea marinei fără a se lua cont de înalta sa poziție, căci insuccesele și catastrofele sunt rușinoase.

Bombardarea orașului Reims. Geneva 30 Ian. „Petit Parisien” anunță că Reims a primit eri 72 granate de calibru mare, așa că nimicirea centrului orașului a făcut progrese.

Wilson are majoritatea Senatului. Geneva 30 Ian. „Newyork Sun” raportează, că președintele Wilson a obținut în Senat pentru acțiunea sa de pace, trei pătrim din majoritate.

Concediu militar. Viena 30 Ian. Ministerul de război a dispus de a se prelungi concediul soldaților cari au fost ținuți a se prezenta la 1. Februarie până la 15 Februarie. Cei prezențați pot fi eventual concediați până la 15 Februarie. Această dispozițiune se referă la soldații cari au primit un concediu pentru Ungaria.

Vapoare sechstrate. Berlin 30 Ian. La izbucnirea războiului sau sechestrat în porturile Puterilor Centrale 99 de vapoare a le dușmanilor, cu un tonajiu total de 189.000 de tone.

Vapoare scufundate. Berlin 30 Ian. Comunicatul admiralității germane. Unul din submarinele noastre a scufundat printr'o torpilă în ziua de 18 Ianuarie, în canalul englez, un crucișător engles din clasa m. Acelaș submarin a mai scufundat de la 18 până la 25 Ianuarie încă 17 vapoare, cu o capacitate de 18.056 de tone. Intre mărfurile prohibite se aflau 5000 tone cereale, 7500 tone cărbuni, fosfate și lemne de construcții.

Perdările totale navale a le inamicilor și neutralilor. Viena 30 Ian. Inimicii au pierdut în luna Decembrie 152 de vapoare, cu un total de 329.000 de tone, ear neutralii 65 de vapoare cu o capacitate de 86.500 de tone. În cifra dintâi se conțin 240.000 de tone pierdere engleză. Pagubele acestora navale au fost cauzate prin măsurile de război a le Puterilor Centrale. Vapoarele neutrale au fost scufundate pentru că au transportat contrabandă de război. De la începutul războiului și până acum au fost nimicite 4.821.500 de tone din vapoarele de comerț dușmane, din car englezii au păgubit 15 la sută din întregul lor tonajiu, adică 3.069.000. Afară de această cifră enormă, au mai fost scufundate 501 vapoare neutrale cu o capacitate de 537.500 de tone, pentru motivul că au transportat mărfuri de contrabandă.

Cancelarul imperial german și politica externă. Viena 31 Ian. Fremdenblatt publică următoarea știre primită din Berlin: Cancelarul imperial german va face azi în ședința comite-

tului central destăinuirii asupra politicei externe.

Schimbari în comandamentul francez oriental. Geneva 31 Ian. „Journal” află că generalul Gosetti a plecat la Salonik, spre a lua comanda supremă asupra trupelor franceze din orient, în locul generalului Leblois, care înlocuise la timp pe generalul Cordonnier, căzut pe vremuri în disgrație.

Marele stat în cartierul general rusesc. Geneva 31 Ian. „Matin” anunță, că generalul român Iliescu va lua deasemenea parte la marele sfat ce se va ține în cartierul general rusesc.

Refugiați români la Cernăuți. Viena 31 Ian. „Die Zeit” primește prin Praga știrea, că au sosit numeroși refugiați români la Cernăuți, din care cauză scumpetea este și mai pronunțată.

Demisia secretarului președintelui Wilson. Geneva 31 Ian. Ediția pariziană a gazetei „Newyork Herald” comunică, că Tumbly, secretarul președintelui Wilson, a demisionat. Tumbly a fost acuzat, că a informat președintelui cercurile financiare americane despre nota lui Wilson.

Adevăr sau minciună? Londra 31 Ian. „Agenția Reuter” zice că gazeta din Newyork „Evening Sun” anunță din Washington, că departamentul statului se preocupă cu idea a concepe niște ordine pentru ofițerii de port, în urma cărora să se permită vapoarelor de comerț ale beligeranților a purtă tunuri grele atât pe partea dinainte, cât și pe partea dinapoi a vapoarelor. Aceasta din cauza caracterului și operațiunea răsboinică a submarinelor germane.

Războiul mondial.

Situația.

Comunicatele publicate mai la vale, ne anunță, aproape de pe toate fronturile lupte cari în cea mai mare parte s'au terminat cu victoria noastră, asupra luptelor în care ne putem pronunța de abia după primirea rapoartelor referitoare.

Comunicat oficial al Marei Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 30 Ianuarie. **Frontul oriental:** Pe frontul întreg n'au fost întâmplări mai de remarcate.

Frontul italian. Întreprinderile trupelor noastre în ținutul Goerz au avut iarăși succese. La Konstanjavia detașamentele regimentului 71 (Tröschén) au pătruns în pozițiile dușmane și au făcut prizonieri 141 soldați și 5 ofițeri și au adus cu sine 2 mitraliere luate ca pradă. Spre răsărit de Vertoiba detașamentele regimentului 2 i. și r. de gloțai au adus cu sine la o asemănare întreprinderi 27 prizonieri și 2 mitraliere. Localitățile noastre dintre Gardato și valea Etach au stat și eri sub foc de artilerie.

Frontul sudostic. Situațiunea neschimbată.

Höfer subșeful stat. maj. austro-ungar.

Comunicatul oficial al Marei Cartier german.

Frontul occidental. Linia moștenitorului Rupprecht: Dela Artois a avut multe lupte de explorare între Ancre și Somme. Din timp în timp au fost lupte violente de artilerie.

Linia moștenitorului de tron. Asalturile date de Francezi contra înălțimii 304 și culmilor ei au rămas fără rezultat.

Frontul oriental. Intre coasta ostică și Marea neagră n'au fost evenimente mai importante.

Frontul macedonean: La cotitura Cerna și pe șesul Struma n'au oicinit detașamentele noastre cu dușmanii.

Ludendorff șeful statului major.

Comunicatul Marei Cartier Austro-Ungar.

Budapesta 31 Ian. 1917. **Frontul oriental:** Grupa armată Machensen; În apropierea gării Siretului, trupe turcești au respins puternice detașamente de explorare rusești.

Grupa armată a principelui Iosif: Pe sectorul Mestecănești, rușii au început din nou atacurile, asalturile lor le-am respins total, la al treilea asalt, dela Valca Putna spre sud, am predat un punct mic de sprijin.

Linia de luptă a principelui bavarez Leopold: Spre sud dela Pripja nu au fost evenimente mai esențiale.

Frontul italian și sudostic: Situația neschimbată.

Höfer subșef de stat major.

Comunicatul marei cartier general german.

Berlin 31 Ian 1917 **Frontul apusean:** Gerul grozav și zăpada care cade în continu au stânjenit un pic operațiunile militare. Dealungul Graniței Lotaringiei la Lenitryren începând de azi la prânz decurge o luptă grea de artilerie. Senra francezii ne-au atacat pozițiunile, în o parte ne-a succes a-i respinge însă.

Frontul răsăritean: Linia de luptă a principelui Bavarez Leopold: În aripa dreaptă trupelor noastre le-a succes a ocupa prin asalt, o poziție păduroasă de-a rușilor, respingând aici mai multe atacuri tari; au făcut prizonieri 14 ofițeri și mai mult de 900 de oameni de trupă. Au capturat 15 mașini de pușcat.

Ultima oră.

Grija englezilor.

Londra 31 Ian. „Manchester Guardian” atrage prin trun articol de fond atenția englezilor asupra pierderilor enorme de vapoare engleze în luna Decembrie, și spune că dacă operațiunea aceasta va urma în modul acesta englezii vor perde în anul corent 5 milioane de tone. Tonajiu total englez se ridică la cifra de 20 de milioane de tone, din care o mare parte nu se poate întrebuița pentru comerțul exterior fiind impropriu, ear un alt procent foarte însemnat este rechiziționat de Admiralitate pentru scopuri răsboinice, așa că Englezii sunt siliți a construi anul 1917 2 milioane și jumătate de tone.

Sinuciderea din baia Hungaria.

Budapesta 1 Februarie. Funcționarul contabilității din ministerul agriculturii Dr. Eugen Ehrlich sa sinucis eri seara în baia Hungaria. Afară de cartea de vizită pe care a lăsat-o pe masa de baie, nu sa găsit nici o slovă din partea sinucisului. Foile de dimineață, cari se ocupă eu această tragedie, atribuie motivul sinuciderei fetei Margareta Kohn, eleva școlii comerciale, în etate de 15 ani.

Japonia înarmează vapoarele de comerț.

Köln 31 Ian. „Kölnische Zeitung” află din Newyork, că Japonia a înținat America în mod oficial, că va arma vapoarele de comerț în scop de apărare.

Neînțelegerile Inzeceitei.

Geneva 31 Ian. Știrea italiană că generalul Marazzi indică, ca scop principal al conferinței din Petersburg crearea unui directorat suprem al Antantei, a produs la criticiarii chemați parizieni mari îngrijiri.

Se pune întrebarea de unde să se ia autoritatea căreia să se subordone Nivelle, Sarail, Haig, Cadorna și Bjelajew? Afară de aceasta nu trebuie trecut cu vederea că țarul nu ar putea primi ordine dela un comandant suprem, fără a perde din prestigiul său. Schimbări radicale nu sunt de așteptat de la această conferință.

Perderile rașilor în urma acțiunii răsboinice a României.

Petersburg 31 Ian. Kölnische Zeitung află o știre din Petersburg în urma căreia rușii au pierdut de la începerea războiului României cu Monarhia noastră și până la finea anului trecut: 2094 de ofițeri morți, 5223 ofițeri răniți și 673 dispăruți. Aceste date sunt oficiale. Socotind un ofițer la 60 de soldați, un procent real constatat în războiul actual, rușii au pierdut în România și prin ofensivele lor cu caracter de a provoca diversiuni, cel puțin 480.000 de oameni. În cifra această încă nu sunt calculate pierderile cauzate prin ultimele lupte sângeroase.